

**DATE ARHEOLOGICE REFERITOARE LA
AȘEZAREA MEDIEVALĂ DE LA POLATA
MUNICIPIUL TG. JIU. JUD. GORJ**

VENERA RĂDULESCU

Ansamblul medieval de la Târgu Jiu (cătunul Polata) a oferit posibilitatea cercetării, la extremitatea sudică a Câmpului lui Pătru, a unei alte locuințe cu pivniță de piatră, locuința notată L3 (C).

Întrucât culturile agricole au impus întreruperea investigațiilor începute aici în anul 1981¹, acestea au putut fi reluate abia în anii 1990 și 1992, stabilindu-se raportul între cele patru construcții cercetate parțial sau total până în prezent și procedându-se la întocmirea planului de ansamblu al așezării² (vezi Pl. 1).

În campaniile arheologice din ultimii doi ani menționați au fost trasate următoarele secțiuni: SXIX (11x1,50 m), SXX (5x1,50 m), SXXI (5x1,50 m), SXXII (4x1,25 m), SXXIII (7x2 m) - secțiuni orientate est-vest, SXXIV (2x1,50 m), SXXV (4x1,50 m), SXXVI (5x1 m) - orientate nord-sud, precum și casetele "A" (1,50x1,50 m) și "B" (2,50x0,60 m). Secțiunile menționate au putut surprinde, parțial, zidurile unei pivnițe de plan dreptunghiular a cărei axă longitudinală este orientată pe direcția nord-sud (vezi Pl. 2).

Procedeul de construcție este asemănător cu al locuințelor "A" și "D", cercetate în anii trecuți și constă în săparea unei gropi de formă rectangulară, cu pereții verticali, pereți ce vor fi căptușiți cu zidurile portante. Talpa zidăriei, formată dintr-un strat de mortar foarte tare în grosime de circa 0,25 m, este așezată peste nivelul depozitelor sedimentare sterile din punct de vedere arheologic. Pe mortarul proaspăt se dispune zidăria de bolovani, retrasă față de marginea tălpii fundației cu aproximativ 0,20 m. Se începe cu fața zidăriei, realizată treptat din șiruri de bolovani așezați cu partea netedă spre interiorul încăperii, la o distanță egală față de peretele de pământ. Se intervine apoi pentru rostuirea acestei zidării.

Spațiul liber dintre bolovani este completat cu pietre de râu, cărămizi întregi sau fragmentare, montate în mortarul proaspăt. Grosimea zidului de circa 0,80 m este realizată tot treptat, printr-un sistem de cofraj, folosindu-se pietre de râu și mortar de var și nisip.

Pivnița are dimensiunile, în interior, de 12 x 7,30 m. În partea de nord intrarea în pivniță se făcea printr-un gârlici (în pantă) cu o deschidere de 2,60 m și o lungime a zidurilor de circa 7 m. Zidul de vest al pivnitei continuă cu zidul gârliciului.

Cercetările în SXIX și SXX au ajuns până la podeaua pivnitei. Aceasta coboară față de nivelul actual de călcare la -1,85 m (-1,90 m) și este formată din pietre de râu bătute foarte bine cu maiul într-un strat argilos, tare, ce compune o masă compactă, groasă de circa 0.06 m. Zidurile elevației, prăbușite în mare parte în pivniță au fost construite tot din bolovan, legați cu mortar, înălțimea acestora depășind, probabil, 2,50 m.

Inventarul arheologic descoperit se compune din fragmente ceramice precum și din câteva piese de metal. Din categoria ceramicii de uz comun, nesmălțuită, fac parte oalele-borcan, oalele cu toartă, păhărelele ș.a. Oalele-borcan au buza îngroșată ("cu streășină"), caracteristică în producția meșterilor olari la sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea atât în Câmpia Română cât și în unele centre din Transilvania sau Moldova. Ceramica decorativă înscrise discurile cu decor concentric, nesmălțuite, precum și farfuriile cu fund inelar, smălțuite policrom, decorate prin tehnica sgraffito, cu motive geometrice. Un interes aparte îl prezintă instalațiile de încălzit și de pregătire a hranei, instalații cu care a fost înzestrată locuința "C". Cercetările din anii 1990 și 1992 au determinat existența a două sobe-vatră prăbușite în pivniță. S-au putut observa fragmentele de lipitură de vatră, de cărămidă și de cahle. Menționăm cahlele cu corp tronconic și gură pătrată, cahlele-placă având în câmpul central redată imaginea Sfinților Împărați "Constantin și Elena" și mici fragmente de cahle traforate ce compuneau coronamentul sobelor. Teracotele sunt fie nesmălțuite, fie acoperite cu smalt verde.

La fel ca și la celelalte locuințe medievale cercetate anterior și la locuința "C" s-au semnalat, refolosite, materialele de construcție romane (fragmente de țigle și olane).

Clădirile de mari dimensiuni, solide, pretențioase, folosind sisteme originale de construcție, descoperite la Polata, fac parte dintr-o așezare medievală cu unele caracteristici urbane și aparțin probabil nucleului viitorului Târg al Jiului.

Sondajele, precum și cercetarea de suprafață au sesizat urme materiale medievale pe întreaga suprafață a Câmpului lui Pătru. Pe acest teren, desigur, au existat și alte locuințe, ateliere de meșteșugari ș.a. Construite din lemn și pământ,

fara pivnițe de piatră, ele vor fi interceptate mai dificil din cauza lucrărilor agricole ce au distrus multe din vestigii.

Continuarea săpăturilor arheologice este posibil să aducă elemente noi nu numai din punct de vedere al materialelor și tehnicilor de construire a locuințelor medievale, dar și din punct de vedere al materialului arheologic.

1. Venera Rădulescu și Gh. Calotoiu, *Cercetările arheologice de la Polata*, jud. Gorj, în: *Cercetări Arheologice*, VI, MNIR, București, 1983, p. 133 - 139; *idem*, *Materiale și Cercetări Arheologice*. A XVI-a sesiune anuală de rapoarte, Vaslui, 1982, București, 1986, p. 294 - 299.
2. Planul a fost întocmit de Const. Mehedințean și Const. Dobroslav de la DMSI.

RÉSUMÉ

Les fouilles archéologiques qui ont été faites en 1990 et 1992 à Polata, municipe Tg. Jiu, dep. Gorj, ou "Câmpul lui Pătru" (Champ de Pătru), ont mis à la lumier la cave d'un habitation medieval - noté L3 (C).

La maçonnerie est exécutée en grosses pierres de rivière liées a mortier de chaux et sable. Cette édifice a une plan rectangulaire avec les dimensions à l'intérieur de 7,30 x 12 m. L'entrée dans la cave se fait sur le côté nord, par une échapée (2,60 x 7 m).

L'inventaire archéologique confirme l'existence à Polata, aux XIV - XVI ss., a une ensemble d'un habitat médiéval preurbaine.

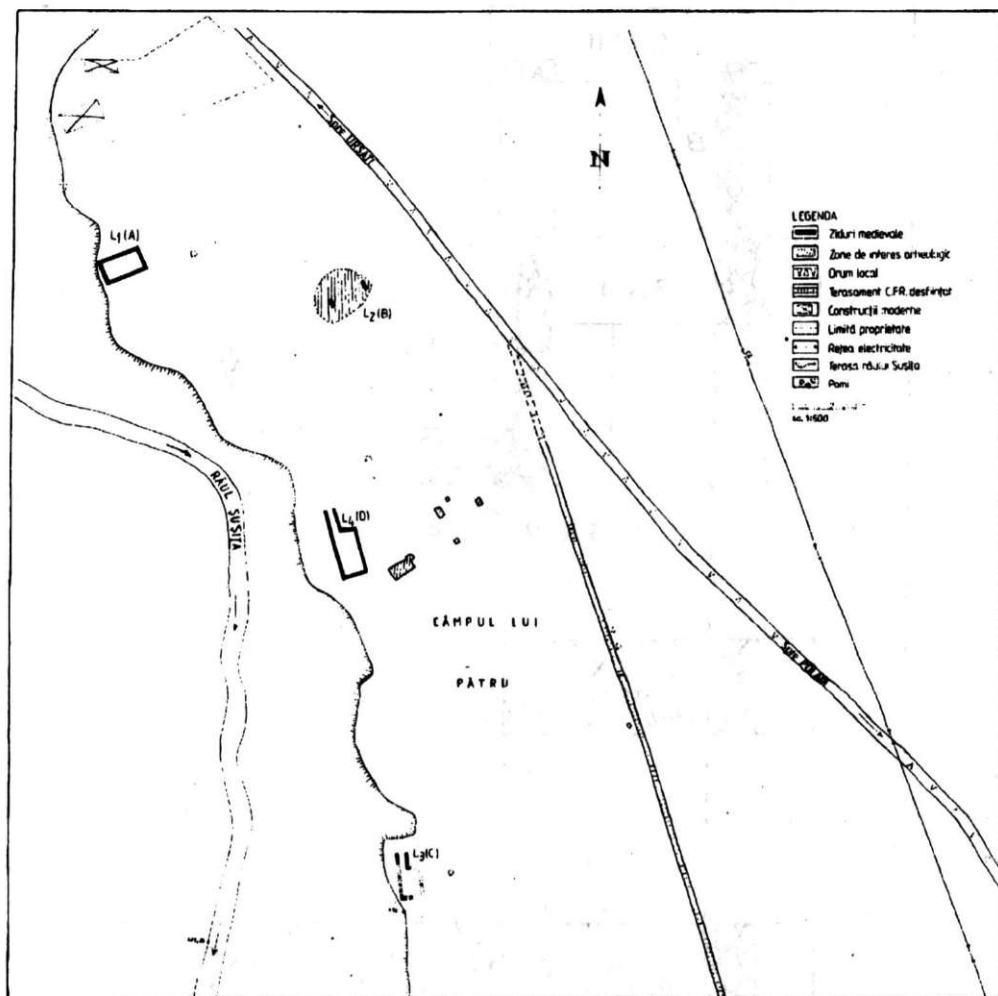
Pl.1 Planul ansamblului medieval de la Tg. Jiu, punctul Polata, sec. XIV - XVI.

Pl.2 Polata. Planul locuinței medievale L3 (C).

LÉGENDE DES FIGURES

Pl. 1. Plan de l'ensemble médiéval de Polata, mun. Tg. Jiu, XIV - XVI ss.

Pl. 2. Polata, mun. Tg. Jiu. Plan d'habitation médiéval L3 (C).

Planșa I. Polata. Planul ansamblului medieval, sec. XIV - XVI.

